

El llibre «El transpirinenc català» obre el centenari del tren de Ripoll

DANIEL BONAVENTURA

GIRONA

n La línia de tren Ripoll-Puigcerdà-La Tor de Querol és la que té la cota més alta dels ferrocarrils de l'Estat espanyol, ja que assoleix els 1.494 metres sobre el nivell del mar en un punt del trajecte situat dins el túnel de Toses. També és una de les que va costar la vida a més treballadors: només en la construcció de l'esmentat túnel, una obra difícil pels nombrosos ensorraments, hi va morir una trentena de treballadors. Aquesta és potser l'única línia del món que té una estació monumental encara per estrenar després de més de setanta anys. El 1929 es construïa -a imitació del monestir romànic de Santa Maria de Ripoll- una grandiosa i opulenta estació a la qual, com que la van fer al costat de via equivocat, no s'hi pot accedir.

Aquestes només són algunes de les singularitats d'un ferrocarril que encara no tenia llibre. L'historiador i professor de la UdG Josep Clara, que recentment ha presentat un altre llibre sobre el Tren d'Olot, evoca a El transpirinenc català (Rafael Dalmau Editor) records personals i sobretot un munt d'informació inèdita sobre aquesta línia de comunicació, que ell considera necessària i per això reivindica que es posi al dia i es promoció. Renfe, l'actual titular del ferrocarril, l'ha convertit, segons l'autor del llibre, en una «empresa infrautilitzada i deficitària, amenaçada de clausura». Josep Clara reivindica la importància que té aquesta línia com a mitjà de comunicació «desaprofitat en la Catalunya de muntanya i transfronterera, i com a via complementària del pas de Portbou en la xarxa de les comunicacions europees».

El llibre de Josep Clara s'emmarca en la commemoració del centenari d'aquest ferrocarril, que es va posar en marxa l'any 1904 arran d'un conveni entre els estats espanyol i francès. El tren de Renfe finalitza el trajecte a la Tor de Querol, ja en l'Estat francès, des d'on es pot fer transport cap a París. L'any 1919 es va inaugurar el primer tram entre Ripoll i Rives. El 1922 s'arribava a Puigcerdà, i el 1929 s'inaugurava l'enllaç francès. Josep Clara ha pogut saber que unes 400.000 persones usen anualment el cremallera de Núria, però sobre el tren de Ripoll no hi ha dades. «Moltes vegades ni passa el revisor», assegura l'historiador, que té en especial consideració aquests ferrocarrils per tal com els associa a la seva infantesa, i és autor de moltes de les fotos del llibre.